LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
Број 3 ● децембар 2012. ● www.legeartis.rs

ЕЛЕКТРОНСКО БЛАГО

Трновит пут правне заштите

Буџет 2013.

Параметри, смернице и ограничења

... ПЛУС

БАНКЕ У СТЕЧАЈУ

ПОТРОШАЧКО ПРАВО

КОНЦЕПТ УПРАВЉАЧКЕ ОДГОВОРНОСТИ

РАДНИ ОДНОСИ

ИЗВРШЕЊЕ И ПОРОДИЧНО ПРАВО

ЛЕГАЛИЗАЦИЈА

Образовање
Инклузија у Србији. Мит или стварност?

Парнични поступак
Новине у поступку по правним лековима

Радни односи
Исплате из очекиване добити

Реституција
Између правде и ефикасности

LEGE ARTIS
ИНГ-ПРО

ВЛАДАН МИРКОВИЋ
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2334-6140

Година I, број 3
ДЕЦЕМБАР 2012.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
др Владимир Козар
др Љиљана Рудић-Димић
мр Жељко Албанезе
мр Ненад Соврлић
Вук Перовић
Гордана Ајншпилер-Поповић
Драгољуб Симоновић
Јованка Атанацковић
Мирјана Димитријевић
Ненад Цвјетићанин
Ружица Стојиљковић
Смиљана Ђујић

Лектор/коректор:
Радмила Савић

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази електронски једанпут месечно (12 бројева у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

Неизмерно нам је драго ако уживате у интегралној верзији нашег електронског часописа, али ће нам несумњиво бити још и драже ако је наша публикација легалним путем дошла до вас. То ће значити да ће аутори текстова и сви заслужни за њен изглед и коначно објављивање бити ауторски препознати и добити одговарајућу надокнаду за свој рад и труд. Управо то и јесте тема текста *Ауторска права у конвенционалном и електронском издаваштву* (стр. 52), који говори о облицима иначе крхке ауторскоправне заштите у сфери електронских издања.

У овом броју говоримо и о реституцији, као правно-вредносном механизму који у име људских права и правде не би смео да додатно наруши та иста права и правду. Више о томе на стр. 10.

Крај календарске године прилика је да послодавци, по основу очекиване добити за 2012, својим запосленима исплате део зараде, а сходно процењеном доприносу запослених успеху фирме у којој раде. Законске претпоставке и званична форма постоје (стр. 25), а хоће ли послодавци и искористити ову могућност, сазнаћемо врло брзо.

Изменом прописа који уређује положај привредних друштава, а којим је промењена валута у којој се исказује основни капитал, јавила се недоумица о обавези друштава да измене свој оснивачки акт. О томе, али и свим другим битним одредбама које регулишу проблематику овог важног правног акта читајте на стр. 34.

И при самом помињању инклузије, запослени у образовању, али и обични грађани, овај сложени процес врло често изједначавају са немогућом мисијом. Хајде да прво сазнамо шта је уопште инклузија (стр. 68), а онда и сами просудимо у чијем се интересу она спроводи!

У остатку часописа читајте и о томе колико потрошачи уопште познају „свој" закон, упознајте предности унапређеног поступка извршења одлука из области породичног права и нипошто не пропустите завршни текст о поједностављеном поступку легализације.

Закорачите у LEGEARTIS!

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

подразумевају рачунарски програми, односно ауторска дела која се могу употребити у електронском облику.

Интернет пиратерија подразумева употребу интернета за илегално копирање и дистрибуцију неауторизованог софтвера (укључујући рекламирање, понуду, набавку и дистрибуцију пиратизованог софтвера).

Студија међународне аналитичарске куће за информационе технологије IDC показала је да је у 2007. години стопа пиратерије у Србији износила 76%, и да је опала за два процента у односу 2006. годину. Процењује да је због овако високе стопе пиратерије домаћа економија претрпела губитке у износу од 72 милиона долара, углавном кроз ненаплаћена пор... потраживања.

На листи земаља са стопом пиратерије већом од 25% (*Watch*) налази се изузетно велики број земаља, међу којима ... се: Алжир, Канада, Чиле, ... Индонезија, Пакистан, ... ија и Руска Федерација.

На листи земаља са стопом пиратерије већом од 25% (*Watch*) налази се изузетно велики број земаља, међу којима ... се: Алжир, Канада, Чиле, ... Индонезија, Пакистан, ... ија и Руска Федерација.

које наступају на нашем тржишту и везане су за следеће показатеље:

а) губици у оствареном приходу и броју радних места проузроковани пиратеријом;

б) процене сигурности страних иницијалних или даљих инвестиција.

Само у једној по... заплени одузе...

музичких дискова који носе заштићени музички, ауторски садржај (*General Disc Technology*, 2002).

Ниво музичке пиратерије у 2005. години, износио је 80%, с проценењим тржишним губитком од 12,5 милиона ам... долара (за тадашње ... и Црне Горе).

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или делу), односно ... но ступају на снагу и/или се одложено ... целости или у делу:

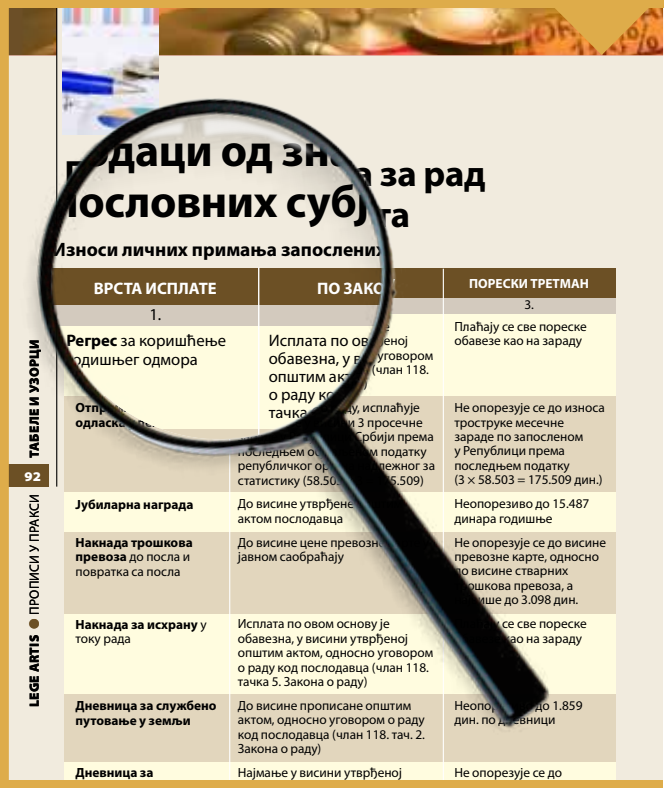
друг... условима које мора да испуњава ... односно огранак привредн... „Службеном гл... чна школа који ... 24. 5. 2012. године.

– ступа на снагу 24. 10. 2012. године

● Правилник о организовању, спровођењу и начину полагања возачког испита, вођењу и роковима чувања евиденција о возачком испиту и условима које мора да испуни возило на којем се обавља возачки исп...

КАЛЕНДАРИ...
- ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА
- ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
- ДОГАЂАЈА

ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И КОРИСНИ МОДЕЛИ ПРАВНИХ АКАТА

...одаци од зн... за рад ...пословних суб...га

...износи личних примања запослени...

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКО...	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.		3.
Регрес за коришћење ...одишњег одмора	Исплата по ов... обавезна, у ... уговором општим ак... о раду ... тачка ...у, исплаћује ... (члан 118.	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отп... одласк...	... 3 просечне ...рбији према ...м податку ...ежног за статистику (58.50... ...6.509)	Не опорезује се до износа тростуке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (3 × 58.503 = 175.509 дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене актом послодавца	Неопорезиво до 15.487 динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превоз... јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно ...о висине стварних ...шкова превоза, а ...више до 3.098 дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 5. Закона о раду)	...се све пореске ...као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2. Закона о раду)	Неопо... ...до 1.859 дин. по д...евници
Дневница за	Најмање у висини утврђеној	Не опорезује се до

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Приредио
МР ЖЕЉКО АЛБАНЕЗЕ
саветник за економска питања
radni.odnosi@legeartis.rs

На основу члана 202. Закона о раду, директор _____
_____ (*наз...*
_____ (*име и презиме*) из _____ *...ште и адреса послодавца*) и
закључују _____ (*адреса*),

УГОВОР О ДОПУНСКОМ РАД...

Члан 1.

_____ (*име и презиме, врста стручне спре...*) ...ен с пуним радним временом у _____ (*назив и с... ...ослодавца*) прима се на рад до једне трећине пуног радног времена у _____ (*назив послодавца*) за обављање _____ (*опис посла*), почев од _____ 2012. године.

Радно време износи недељно _____ (*број*) сати. Распоред ди... ...дног времена утврђује се _____ (*навести како*).

Члан 2.

За време обављања допунског рада именовани има право на нов... ...наду у висини од _____ динара без пореза и доприноса (*нето*).

Новчана накнада из става 1. овог члана исплаћује се ... ...вима утврђеним _____ (*општи акт послод...*) ...исплату зарада, а најмање једанпут месечно.

Члан 3.

За време рада по овом уговору именовани има право на пенз... ...валидско осигурање, као и право на безбедност и заштиту живота и здравља на ... ...ладу с прописима.

Члан 4.

Рад по основу овог уговора престаје _____.

Члан 5.

Овај уговор је сачињен у 4 (*четири*) истоветна примерка од којих 1 (*један*) задржава

Цене легализације по зонама и намени објекта

СТАНОВАЊЕ				
Накнада	**Екстра зона**	**прва зона (екстра)***	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа	24.325	10.425 (16.217)	9.034	7.646
Примарна и секундарна мрежа	19.901	8.529 (13.267)	7.393	6.254
Укупно	**44.226**	**18.954 (29.484)**	**16.427**	**13.900**

КОМЕРЦИЈАЛНА ДЕЛАТНОСТ				
Накнада	**Екстра зона**	**прва зона (екстра)***	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа	51.239	25.347 (34.160)	17.879	13.112
Примарна и секундарна мрежа	19.901	8.529 (13.267)	7.393	6.254
Укупно	**71.140**	**33.876**	**25.272**	**19.366**

ПРОИЗВОДНА ДЕЛАТНОСТ				
Накнада	**Ек...**	**прва зона**	**друга**	**трећа**
Магистрална мрежа		25.347	17.87...	
Примарна и секундарна мрежа		8.529	7.393	13.112
Укупно		**33.876**	**25.272**	6.254
				...366

ОБЈЕКТИ ОСТАЛЕ НАМЕНЕ				
Накнада	**...зона**	**прва зона**	**друга**	**...ећа**
Магистрална мрежа	...5	7.063	5.266	...794
Примарна и секундарна мрежа	...1	8.529	7.393	...254
Укупно		**15.592**	**12.659**	**...048**

Напомена: Износи су у динарима по квадратном метру. ...ју екстра зону

су у граду Београду утврђене ... Одлуком о одређивању зона на територији града Београда („... Службени лист града Београда ...2/2009, 45/10 и 54/11). ...ани и то да су из... ...градјевинског ... плаћа ... грађевинског ... 2012. периоду до 60 м... ...кључи до ... децембра сно у периоду до 240 мес... ...без обзира стамбени простор без обзира на попусте к... ...нтуално на површину и пословни про... претходно ост...

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

Ненад Цвјетићанин, адвокат
„Процес реституције захтева да се изнађу такви механизми који у име људских права и правде неће додатно нарушити људска права и правду”

др Владимир Козар, доцент на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду
„Пренос имовине и обавеза банке у већинском државном власништву на банку преузимаоца може се извршити и по посебној убрзаној процедури”

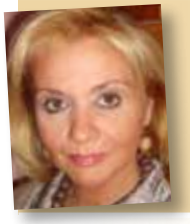

Смиљана Грујић, психолог-психотерапеут
„Оно у чему се суштински разликују и противници и заговорници инклузије јесте начин на који треба изаћи у сусрет тој потреби”

Драгољуб Симоновић, адвокат
„У Закону о заштити потрошача не срећемо онолико правих потрошачких норми колико би било примерено називу закона”

др Љиљана Рудић-Димић, консултант за ауторско право
„Електронска издања не ослобађају од одговорности ни издавача ни корисника да поштују морална и имовинска ауторска права аутора дела/наследника”

Јованка Атанацковић, дипл. правник
„Неспорно је да надлежност за измене и допуне оснивачког акта није могуће делегирати са чланова друштва на други орган тог друштва”

Мирјана Димитријевић, судија Првог основног суда у Београду
„Када су у питању деца старијег узраста (преко 10 година старости), извршење принудним одузимањем детета треба оставити као последњу могућност”

мр Жељко Албанезе, саветник за економска питања
„Зарада по основу очекиване добити заснива се на оствареном пословном успеху послодавца и доприносу појединог запосленог том успеху”

У овом броју...

ПОРТАЛ ЧИТАЛАЦА

8 Имате питање? Имамо одговор!

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

10 Реституција као вредносна прекретница у демократизацији српског друштва

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

18 Карактеристике у исплати увећане зараде за прековремени рад у складу са Законом о раду

25 Исплата дела зараде по основу очекиване добити за 2012. годину

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

34 Оснивачки акт привредних друштава

БУЏЕТИ

42 Припрема и доношење буџета за 2013. годину

46 Концепт управљачке одговорности руководилаца корисника јавних средстава у Србији

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

52 Ауторска права у конвенционалном и електронском издаваштву

ФИНАНСИЈСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И ПЛАТНИ ПРОМЕТ

60 Стечај и преузимање имовине и обавеза банака

ОБРАЗОВАЊЕ

68 Инклузија у Србији – мит или стварност?

ПРАВО ПОТРОШАЧА

76 Саобразност робе и право потрошача на рекламацију

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

82 Нова правила за парнице у поступку по правним лековима и анализа проблема у примени

88 Извршење одлука из области породичног права

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

96 Испуњеност урбанистичких услова у поступку легализације

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ

102 Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Корисни модели правних аката

106 Уговор о закупу пословног простора (на одређено време)

110 Уговор о факторингу

116 Предлог за извршење на основу извршне исправе (предаја детета)

117 Предлог за извршење на основу извршне исправе (ради одржавања личних односа са дететом)

РУБРИКЕ

3 Уводна реч

4 Из прве руке

5 Међу ауторима у овом броју

16 Календар важења правних аката

32 Порески календар

105 Календар догађаја...

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици доносимо одговоре на нека од питања које сте упутили нашем часопису. Подсећамо да питања можете поставити коришћењем одговарајућих е-адреса у заглављу тематских рубрика. Настојаћемо да одговоримо на свако од њих!

Право потрошача

П: *Недавно сам приликом враћања једног производа (одевни предмет, замена за већи) у продавници у којој је купљен морала да попуним рекламациони лист о повраћају робе и, поред осталог, да упишем свој ЈМБГ. Знам да је у медијима било речи да трговци немају право да траже овакве податке од купаца, на шта сам и скренула пажњу продавачици. Она ми је, међутим, на то одговорила да, иако је чула за тако нешто, њени шефови захтевају да се лист попуни и да ако желим да робу и заменим морам да упишем и свој ЈМБГ. Како нисам имала избора, то сам и учинила, али верујем да та процедура није била одрађена према позитивним прописима. Да ли сам у праву?*

О: У праву сте. Купопродаја је облигациони однос из сфере приватно-правних грађанских односа, те трговац није овлашћен да приликом замене рекламираног производа од потрошача захтева да у рекламациони лист упише свој ЈМБГ.

Према позитивним прописима, ЈМБГ се уписује у личну карту, матичну књигу рођених, матичну књигу венчаних, матичну књигу умрлих, радну књижицу, здравствену легитимацију, путну исправу, возачку дозволу и друге евиденције које се о грађанима воде на основу закона, као и у јавне исправе које се на основу тих евиденција издају грађанима.

Уговор о продаји не подлеже државној евиденцији, нити представља јавну исправу, већ је израз аутономије воље уговорних страна и акт њихове диспозиције у сфери приватно-правног грађанског односа. Стога, у конкретном случају трговац није био овлашћен да од вас као купца захтева уписивање ЈМБГ у рекламациони лист приликом замене рекламираног производа.

Судски поступци

П: *Ако у предлогу за извршење извршни поверилац не означи да ли ће се спровести извршење преко суда или извршитеља, да ли је то разлог да се одбаци предлог, тј. како ће суд поступити у таквом случају?*

О: Садржину предлога за извршење прописује одредба чл. 35. Закона о извршењу и обезбеђењу, која ставом 6. изричито предвиђа да се у предлогу за извршење мора назначити да ли ће извршење спроводити суд или извршитељ. Дакле, наведено назначење представља обавезну садржину предлога за извршење, без које предлог за извршење није уредан и има се одбацити сходном применом одредбе чл. 101. ЗПП-а у вези са чл. 10. ЗИО.

Планирање и изградња

П: *Зграда у којој живим саграђена је пре 7 година и у њој имамо велике проблеме са водоводним инсталацијама. Наиме, цеви по вертикали су већ неколико пута пуцале и ми као као власници станова смо замену и поправку до сада финансирали сами. Колика је гаранција на инсталације у згради и коме да се обратимо у смислу рекламације, јер је више него очигледно да имамо озбиљан проблем који не можемо сталног сами да финансирамо? Неко мора бити одговоран за ово?*

О: Тренутком закључења уговора о купопродаји стана са продавцем, који је оверен од стране надлежног суда, ви сте постали не само власник

посебног дела зграде односно стана него и свих заједничких просторија (ходника, степеништа, тавана, остава и сл.), као и инсталација у самој згради у заједничком уделу са осталим власницима посебних делова зграде, односно власницима осталих станова у згради.

То даље значи да сте ви, од тренутка закључења и овере уговора о купопродаји, односно од тренутка када сте по неком другом правном основу постали власник стана, одговорни за одржавање зграде заједно са осталим власницима станова, вашим комшијама.

Везано за гарантни рок, истичемо да ако у самом уговору о купопродаји није другачије предвиђено, у конкретном случају се примењују одредбе Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 57/89 и „Сл. лист СРЈ", бр. 31/93) и Одлуке о минималним гарантним роковима за поједине врсте изграђених инвестиционих објеката („Сл. гласник СРС", бр. 2/74) којима је прописано да за уграђену опрему у погледу садржине, одговорности и рока важи одговорност произвођача опреме, а за изведене инсталације грађевинско-занатске и занатске радове сва права продавца као наручиоца према извођачима, у смислу одговорности за недостатке, даном закључења и овере уговора прелазе на купца, с тим да доцнијим стицаоцима не тече нови рок за обавештење и тужбу, већ им се урачунава и рок претходника.

Пошто је у конкретном случају реч о „скривеним недостацима", купац се може позвати на њих и обратити продавцу, али што пре, а најкасније у року од месец дана од дана њиховог откривања. Истеком две године од пријема обављеног посла, инвеститор а касније и Скупштина станара, односно купац стана не могу се више позивати на недостатке.

С обзиром на то да сте у питању навели да је зграда завршена пре седам година, и да су горе наведени рокови, нажалост, највероватније истекли, наш је савет да Скупштина станара ваше зграде размотри могућност закључења уговора са Јавним предузећем „Градско стамбено" о будућем одржавању зграде. Ближе информације можете добити на тел. 353-7777, или на сајту: *www. stambeno.com*.

Радни односи и социјално осигурање

П: *Радник је запослен на одређено време и током рада је отишао на боловање. Да ли је послодавац у обавези да уговор раскине док је радник на боловању или мора да сачека да се он врати са боловања, па да тек онда с њим раскине уговор?*

О: Законом о раду, у члану 37, прописано је да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време и сл. за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или с прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. Радни однос на одређено време, ради замене привремено одсутног запосленог, може се засновати до повратка привремено одсутног запосленог.

Радни однос на одређено време, у смислу Закона, односи се на обављање одређених послова (сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време) и може трајати непрекидно или са прекидима краћим од 30 радних дана, најдуже 12 месеци. У случају привремене одсутности запосленог, радни однос на одређено време се може засновати до повратка привремено одсутног запосленог.

Рад на одређено време престаје истеком рока на који је уговор закључен.

Према томе, ако је радни однос на одређено време заснован ради замене привремено одсутног запосленог, његовим повратком, запосленом који га је замењивао отказује се уговор о раду.

На престанак радног односа не утиче чињеница да је запослени који је засновао радни однос на одређено време у том периоду на боловању.

Према томе, одсуство са рада због привремене спречености за рад запосленог на одређено време, не утиче на престанак (пролонгирање) уговора о раду на одређено време.

Реституција као вредносна прекретница у демократизацији српског друштва

Процес реституције захтева да се изнађу такви механизми који у име људских права и правде неће додатно нарушити људска права и правду, угрозити државни буџет и макроекономску стабилност и тиме довести до финансијског колапса земље или створити неиздржив терет за будуће генерације

Реституција и денационализација представљају вредносне прекретнице у демократизацији српског друштва, јер су ови процеси утемељени на кључним вредностима савремене демократије. Реституција је данашња реакција на акте и последице државног терора и прогона људи од стране комунистичког државног уређења. Она треба да значи остваривање правде кроз враћање онога што држава више нема морално право да задржава, јер основни принцип правичности гласи да нико не може да стиче право на нечему што му не припада. Реституција треба да представља обнављање грађанског друштва и грађанских вредности, али у исто време и људских права, плурализма својине, правне државе, владавине права, правне сигурности грађана и других демократских вредности.

Без икакве дилеме, на територији тадашње Југославије, као и у комунистичким земљама широм источне Европе, по окончању Другог светског рата учињена је повреда имовинских права. Данас су то демократске државе које су или на путу евроинтеграција или су већ чланице Европске уније. С више или мање успеха, брже или спорије, све оне су кроз реституцију отклониле или тек отклањају учињену неправду повреде имовинских права. Успех у спровођењу поменуте реформе умногоме је зависио од постизања политичког и друштвеног консензуса, али и од других значајних фактора.

Једна до кључних вредности на којој се темељи савремена демократија јесу људска права, а једно од основних људских права, које спада у корпус имовинских права, јесте управо право на својину. Национализацијом и конфискацијом приватне имовине држава је грађанима ускратила суштинско људско право. Ови поступци били су отворени примери грубог кршења људских права, која ни у моралном ни у правном погледу никада не застаревају. Без спровођења реституције тешко се може говорити о поштовању људских права у Србији која су дефинисана и Европском конвенцијом

КО ЈОШ ИМА ПРАВО НА РЕСТИТУЦИЈУ?

Право на враћање имовине имају и особе којима је она одузета у кривичном поступку који је вођен после Другог светског рата, под условом да су у међувремену судски рехабилитоване.

Реституцијом је обухваћена и имовина одузета жртвама холокауста на територији Србије. Посебним законом биће регулисано шта ће бити са имовином жртава холокауста које немају живих наследника.

ишле брже и ефикасније, попут Чешке (која је вратила све у натуралном облику, а тамо где су већ изграђена предузећа на одузетом земљишту, власници су у одговарајућој вредности добили акцијски капитал у тим компанијама) и Словачке код које је реституција такође имала приоритет повраћаја имовине у натури. Мађарска је решила ово питање за две године током 90-их година, одлучивши се за ограничену надокнаду. Када је реч о Словенији у њој је реституција одскора завршена, за разлику од Хрватске која има проблема код враћања великих газдинстава. У Македонији има још посла, а у Бугарској је присутно незадовољство због обештећења у обвезницама.

Србија иде својим кораком. Средином априла ове године, месец и по дана од почетка процедуре подношења захтева, Агенција је донела прво решење о враћању имовине у натури. Реч је о враћању пословног простора-локала на београдској општини Врачар. Време ће показати да ли ће овај, несумњиво важан посао, бити настављен започетом динамиком.

На крају, важно је истаћи да реституција, иако отклања „моралну неправду", не сме да угрожава државни буџет и макроекономску стабилност, и тиме доведе до финансијског колапса земље или створи неиздржив терет за будуће генерације.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

- Уредба о условима и начину привлачења директних инвестиција, објављена у „Службеном гласнику РС", бр. 20/2012 од 16. 3. 2012. године.

– престаје да важи 31. 12. 2012. године

- Уредба о привременом квантитативном ограничењу извоза, односно упућивања одређених врста робе, објављена у „Службеном гласнику РС", бр. 87/2012 од 7. 9. 2012. године.

– престаје да важи 31. 12. 2012. године

- Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији, објављен у „Службеном гласнику РС", бр. 93/2012 од 28. 9. 2012. године.

– поједине одредбе се примењују од 1. 1. 2013. године

- Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност, објављен у „Службеном гласнику РС", бр. 93/2012 од 28. 9. 2012. године.

– примењиваће се од 1. 1. 2013. године

- Закон о изменама и допунама Царинског закона, објављен у „Службеном гласнику РС", бр. 111/2012 од 22. 11. 2012. године.

– поједине одредбе се примењују од 1. 1. 2013. године

Карактеристике у исплати увећане зараде за прековремени рад у складу са Законом о раду

Често злоупотребљен од стране послодаваца, а понекад и узрок бројних повреда на раду, правни институт прековременог рада законски је углавном прецизно формулисан

Прековремени рад је, у начелу, забрањен и може да се уведе само изузетно у законски предвиђеним случајевима. Основ за утврђивање увећане зараде за прековремени рад јесте одредба члана 53. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005 и 54/2009 у даљем тексту: Закон), којом се прековремени рад дозвољава, а која гласи: „На захтев послодавца, запослени је дужан да ради дуже од пуног радног времена у случају:

- више силе,
- изненадног повећања обима посла, и
- у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран (у даљем тексту: прековремени рад).”

Према ставу 2. истог члана, прековремени рад не може да траје дуже од осам часова недељно, нити дуже од четири часа дневно по запосленом.

Дозвољеност прековременог рада

У складу са Законом, случајеви у којима послодавац може да одреди рад дужи од пуног радног времена јесу виша сила, изненадно повећање обима посла (у питању су послови који се не могу одлагати, јер би се тиме нанела штета послодавцу – квар робе, утовар и истовар и сл.) и други случајеви када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран.

Послове за које послодавац није унапред знао да треба да се заврше у одређеном року (додатни послови у оквиру планираних, који су услов да се одређени посао заврши у року и др.) требало би ближе одредити општим актом, да би се избегле евентуалне злоупотребе у односу на законску одредбу „и у другим случајевима”. Ван ових услова запосленом се не може признавати прековремени рад, а уколико запослени заиста остане дуже на послу, послодавац то може регулисати одобравањем слободних дана.

Подсећамо, такође, да послодавац, у складу са чланом 53. став 1. Закона, може да уведе прековремени рад без сагласности запосленог. То произлази из одредбе према којој је „запослени дужан да ради дуже од пуног радног времена”, али само ако наступи неки од случајева утврђених у члану 53. став 1. Закона. Запослени је дужан да ради прековремено у случајевима утврђеним Законом, а уколико одбије налог послодавца, који је заснован на законским одредбама, запослени чини повреду радне обавезе због чега послодавац може да откаже уговор о раду, у смислу члана 179. Закона о раду. О увођењу прековременог рада одлучује директор или лице које је он за то овластио, у смислу члана 192. Закона.

Законска одредба да прековремени рад не може да траје дуже од осам сати недељно, нити дуже од четири сата дневно по запосленом, значи да у

а) не може трајати дуже од осам сати недељно (недељно ограничење);
б) не може трајати дуже од четири сата дневно (дневно ограничење);
в) може да се уведе само у изузетним случајевима.

То конкретно значи да запослени може бити радно ангажован у току радног дана највише 12 сати, односно осам редовних сати и четири прековремена сата, или може бити радно ангажован суботом или недељом у трајању од осам сати.

Законска формулација да „прековремени рад не може да траје дуже од четири часа дневно по запосленом" односи се на збир редовних и прековремених сати у току радног дана (8 редовних сати и 4 прековремена сата), док не постоје законске сметње да запослени буде радно ангажован суботом или недељом у трајању од осам сати, уколико у току радне недеље већ није било прековременог рада. Стога, уколико су испуњени законски услови да запослени буде радно ангажован прековремено (виша сила, изненадно повећања обима посла и други случајеви када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран), послодавац има право да му, сходно чл. 192. и 193. Закона, достави решење којим му одређује такав прековремени рад суботом или недељом у трајању од 8 сати.

2) Као што смо напоменули, прековремени рад допуштен је само у изузетним случајевима прописаним Законом, али се ипак и у Закону каже да се прековремени рад може обављати и у „другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран". Оваква формулација у пракси ипак даје „законску" могућност послодавцима да својим запосленима одреде рад дужи од пуног радног времена уз оправдање да се ради о изненадном повећању обима посла или другој ванредној ситуацији, што може произлазити из намере да се са што мањим бројем запослених обави што више посла.

Прослушавање...

Шта су то *коморијенти*?

Коморијенти су лица која су умрла односно која су проглашена за умрла поводом једног догађаја (земљотрес, бродолом и сл.), тако да се не може са сигурношћу утврдити које је од тих лица раније, а које касније умрло.

Ако се стварни редослед смрти не може утврдити, узима се да је смрт наступила истовремено. Тачно време наступања смрти битно је за наслеђивање, с обзиром на то да се као наследник може појавити само лице које је надживело оставиоца (декујуса).

Шта значи *пробијање правне личности* (енгл. *lifting the veil*)?

Уколико власник друштва капитала злоупотреби правило о ограниченој одговорности друштва капитала, доћи ће до пробијања правне личности друштва капитала и у том случају власник друштва сноси неограничену одговорност за обавезе друштва капитала и неће успети да се „сакрије иза правне личности друштва".

МР ЖЕЉКО АЛБАНЕЗЕ
саветник за економска питања
radni.odnosi@legeartis.rs

Исплата дела зараде по основу очекиване добити за 2012. годину

Не постоји сметња да се део зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца процени и исплати запосленом на крају године. Слична ранијој „тринаестој плати", ова исплата сада има званичну законску форму

Послодавци и у 2012. години могу запосленима да исплате додатну зараду у току децембра, за шта је потребно да обезбеде не само одговарајућа финансијска средства већ и да задовоље неопходне нормативне претпоставке. У условима примене Закона о раду („Службени гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005 и 54/2009) оваква додатна исплата има карактер:

1) исплате по основу очекиване добити за 2012. годину;

2) зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца.

Наиме, у члану 105. став 1. Закона о раду утврђено је да се зарада састоји од зараде за обављени рад и времена проведеног на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду. Према томе, један од елемената који чини зараду запосленог јесте и зарада по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца, која се може исплатити и по основу очекиване – процењене добити пре утврђивања годишњег рачуна, с тим што таква исплата има карактер зараде која се сабира с редовном зарадом запослених и исплаћује се у истом месецу.

Можемо констатовати да се зарада по основу очекиване добити заснива на оствареном пословном успеху послодавца и доприносу појединог запосленог том успеху, што је у досадашњој пракси било третирано као зарада на основу процењених резултата пословања, односно као тзв. тринаеста зарада, а на основу одредаба раније важећег Општег колективног уговора („Службени гласник РС", бр. 22/97, 21/98, 53/99 – Одлука УСРС, 12/2000 – испр. Одлуке и 31/2001).

Актуелни Закон о раду не предвиђа исплату „тринаесте плате" запосленима, па стога не постоји законски основ за њену исплату, осим ако послодавац такву могућност није утврдио својим општим актом. У члану 14. Закона о раду, међутим, предвиђено је да се уговором о раду или одлуком послодавца може утврдити учешће запосленог у добити оствареној у пословној години, у складу са законом и општим актом. Зарада из добити исплаћује се на основу утврђених резултата пословања по годишњем обрачуну или на основу процењених резултата пре утврђивања годишњег обрачуна, у складу с колективним уговором код послодавца, па се у овим одредбама прописа могу пронаћи и основи за регулисање и исплату зарада из очекиване добити. Конкретно, послодавци у децембру, у складу са чланом 105. став 1. Закона о раду, могу да запосленима утврде и исплате зараду по основу доприноса пословном успеху послодавца за 2012. годину, која има карактер исплате из очекиване – процењене добити за 2012. годину. Другим речима, нема сметњи да

(односно регулисана су појединачним колективним уговором) и свака расподела која се спроводи по тим мерилима у складу је са законом. Због тога послодавац, уз подношење налога за исплату „тринаесте плате", пословној банци мора да презентира и појединачни колективни уговор на основу кога врши ту исплату. Уколико нема појединачни колективни уговор, послодавац може поднети и други акт у коме је регулисао ову исплату (правилник о раду или уговор о раду).

Обрачун пореских обавеза на „тринаесту плату"

Зарада по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца, као што смо истакли, један је од елемената који чини зараду запосленог, а може се исплатити и по основу очекиване – процењене годишње добити пре утврђивања годишњег рачуна. Зато таква исплата има карактер зараде, која се сабира с редовном зарадом запослених и исплаћује у истом месецу.

Полазећи од досадашње праксе да се зарада по основу доприноса очекиваној – процењеној добити послодавца за 2012. годину (као и досадашња „тринаеста плата") углавном исплаћује у децембру, наводимо пример обрачуна пореза и доприноса када се с новембарском зарадом, која се исплаћује у децембру, запосленима исплаћује и део зараде по основу доприноса очекиваној добити (пословном успеху) послодавца за 2012. годину. У примеру, за запосленог Ц. Ц. утврђена је зарада по основу доприноса пословном успеху у износу од 24.000,00 динара, а његова новембарска зарада износи 54.000,00 динара. Обрачун његове укупне зараде и припадајућих пореских обавеза приказан је у Табели 3 (стр. 31).

Приликом исплате зараде и плаћања пореза и доприноса послодавац попуњава и Пореској управи доставља Образац ПП ОПЈ и Образац ПП ОД са одговарајућим спецификацијама.

У изузетним случајевима, ако се део зараде по основу доприноса процењеном добитку за 2012. годину исплаћује у децембру као посебна исплата, пре или после исплате редовне зараде за новембар, она има карактер аконтације зараде за новембар, односно другог дела зараде за новембар.

Зараде из очекиване добити и припадајуће пореске обавезе књиже се на терет пословних расхода, на исти начин као и редовне зараде.

Табела 3: Обрачун укупне зараде запосленог и припадајућих пореских обавеза

Ред. број	Опис	Износ
1	2	3
1.	Зарада за новембар	54.000,00
2.	Део зараде по основу доприноса пословном успеху послодавца (по основу доприноса процењеној добити за 2012. годину)	24.000,00
3.	Укупно зарада – зарада за новембар увећана за део зараде по основу доприноса пословном успеху послодавца (ред. бр. 1 + ред. бр. 2)	78.000,00
4.	Основица за плаћање пореза (ред. бр. 3 – 7.822,00)	70.178,00
5.	Порез на зараду (ред. бр. 4 × 12%)	8.421,36
6.	Доприноси на терет запосленог (ред. бр. 3 × 17,90%)	13.962,00
7.	Нето за исплату (ред. бр. 3 – ред. бр. 5 – ред. бр. 6)	55.616,64
8.	Допринос на терет послодавца (ред. бр. 3 × 17,90%)	13.962,00

Порески календар

5. ДЕЦЕМБАР

- Рок за подношење збирне пореске пријаве за порез по одбитку на обрасцима ПП ОД и ПП ОПЈ
- Рок за уплату средстава по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и за подношење Обрасца ИОСИ за месец новембар 2012. године
- Обавеза свих правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у новембру 2012. године
- Уплата посебне таксе у вези са смештајем и контролом робе у слободним царинским продавницама на граничним прелазима за другу половину новембра 2012. године
- Уплата накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу
- Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗДП, за новембар 2012. године
- Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за новембар 2012. године
- Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу образац СБ – Стање механичких и електронских бројчаника, за новембар 2012. године
- Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе Збирни месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – Образац ЗМОН, за новембар 2012. године
- Достављање података о издатим, утрошеним и оштећеним, односно неискоришћеним акцизним маркицама у периоду важења гаранције банке за увоз цигарета и алкохолних пића на Обрасцу ПУ – Подаци о извршеном увозу цигарета и алкохолних пића, за новембар 2012. године
- Плаћање наплаћене боравишне таксе за другу половину новембра 2012. године

10. ДЕЦЕМБАР

- Подношење захтева пољопривредног газдинства надлежној организационој јединици Пореске управе за рефакцију плаћене акцизе на дизел-гориво, за новембар 2012. године
- Подношење пореске пријаве на Обрасцу ПППДВ и пратећим обрасцима за новембар 2012. године – обвезници ПДВ-а који ПДВ плаћају за календарски месец
- Достављање Народној банци Србије месечног извештаја о улагању у дужничке хартије од вредности на Обрасцу ХОВ

17. ДЕЦЕМБАР

- Обавеза увозника цигарета, односно алкохолних пића да у периоду важења гаранције банке доставе Министарству финансија прописане податке, најкасније у року од 15 дана од истека календарског месеца у којем је извршен увоз цигарета, односно алкохолних пића

Оснивачки акт привредних друштава

Уређујући питање доношења оснивачког акта и његових измена, законодавац је омогућио већу флексибилност друштва у односу на ситуације у којима се друштво може наћи у току свог постојања

Привредно друштво (у даљем тексту: друштво) јесте правно лице које обавља делатност у циљу стицања добити. Овако је чланом 2. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 99/11, у даљем тексту: Закон) дефинисан појам привредног друштва, а овај Закон уређује правни положај привредних друштава, а нарочито њихово оснивање, управљање, статусне промене, промене правне форме, престанак и друга питања од значаја за њихов положај.

Оснивање привредног друштва је логично први корак након формирања одлуке власника капитала да се бави привредном делатношћу у циљу стицања добити, односно профита. Имајући у виду да се оваква одлука доноси како би се остварио позитиван приход на инвестицију власника капитала, приликом оснивања привредног друштва мора се одредити и одговарајућа правна форма привредног друштва. Законом су предвиђене четири могуће правне форме, те се тако привредно друштво може основати као:

1. ортачко друштво,
2. командитно друштво,
3. друштво с ограниченом одговорношћу, или
4. акционарско друштво.

Одлука о правној форми друштва зависиће најпре од висине капитала којим се располаже у тренутку доношења одлуке о оснивању, затим броја лица која желе да оснују привредно друштво, дефинисања начина на који ће друга лица моћи да приступе друштву након оснивања, односно да ли ће промет удела, односно акција зависити од воље оснивача или ће се промет акцијама одвијати слободно на тржишту капитала, као и да ли је другим прописима за привредну делатност којом ће се друштво бавити прописана одређена правна форма привредног друштва.

Друштво се може основати на одређено или неодређено време, при чему се сматра да је друштво основано на неодређено време ако оснивачким актом, односно статутом није другачије одређено. Свакако, Законом је остављена могућност да друштво које је основано на одређено време продужи време свог трајања или да настави пословање као друштво основано на неодређено време.

Након одлуке о правној форми у којој ће функционисати привредно друштво, приступа се доношењу оснивачког акта, **при чему ће надлежност за доношење акта о оснивању друштва, садржај и форма у којој се тај акт доноси, разлози његове ништавости, те могућност измена и допуна самог акта, бити предмет разматрања овог текста**.

Надлежност за доношење и форма оснивачког акта

Лица која оснивају друштво и лица која му накнадно приступе су у ортачком друштву – ортаци, у командитном – комплементари и командитори, у друштву с ограниченом одговорношћу – чланови друштва с ограниченом одговорношћу, а у акционарском друштву – акционари. За сва ова лица заједнички назив је члан друштва, а он може бити физичко и правно лице.

Оснивачки акт доноси лице, односно лица која ће бити чланови друштва, удружујући свој капитал и

уважавајући потребу да чланови друштва једноставније и брже реагују у случају изражене потребе за изменама оснивачког акта, оставља на вољу члановима друштва да ли ће се измене оснивачког акта оверавати или не. Тиме је Закон о привредним друштвима нашао добру меру између потреба правне сигурности и потребе стварања повољнијег пословног амбијента лицима која желе да обављају привредну делатност ради стицања добити.

ПРАВНА НЕДОУМИЦА

Недоумицу у погледу обавезности измене оснивачког акта створила је ситуација настала услед измене прописа који уређује положај привредних друштава, а којим је промењена валута у којој се исказује основни капитал. Тако је важећи Закон о привредним друштвима прописао да се сав капитал друштва исказује у динарима (члан 45. Закона наводи да улози у друштво могу да буду новчани и неновчани и изражавају се у динарима), док је претходни Закон о привредним друштвима прописивао евро као валуту у којој се исказује новчани капитал друштва. При том, чланом 589. Закона о привредним друштвима прописано је да су постојећа друштва дужна да свој основни капитал ускладе са одредбама овог закона до 1. јануара 2014. године, осим у погледу улога у раду и услугама који су уписани до дана ступања на снагу овог закона. Ипак, у односу на регистроване податке о основном капиталу привредних друштава, Закон прописује да ће Регистратор који води регистар привредних субјеката у року од 90 дана од дана почетка примене овог закона по службеној дужности основни капитал постојећих друштава који је регистрован у складу са Законом о регистрацији привредних субјеката („Службени гласник РС", бр. 55/04, 61/05 и 111/09 – др. закон) исказати у динарима за друштва са ограниченом одговорношћу, по званичном средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате одговарајућег улога, при чему се удели чланова друштва у основном капиталу друштва не мењају. У случају акционарских друштава, основни капитал ће се исказати у износу основног капитала који је уписан у Централном регистру.

Поставило се питање да ли су након овакве измене регистрованих података коју по службеној дужности изврши Регистратор који води регистар привредних субјеката, друштва са ограниченом одговорношћу у обавези да у складу с тим измене свој оснивачки акт. Уколико би се наметнула обавеза друштва да измени свој оснивачки акт, онда би то било супротно циљу који се желео постићи вршењем ове промене по службеној дужности. С друге стране, прописани су различити рокови: друштвима да ускладе свој основни капитал са одредбама овог закона, а Регистратору привредних субјеката да искаже регистроване капитале у динарима. Сходно томе може се закључити да законодавац није имао намеру да друштвима наметне обавезу да измене свој оснивачки акт због законске промене валуте у којој ће се исказивати основни капитал, већ да остави дужи рок друштвима да ускладе свој основни капитал са одредбама овог закона (до 1. јануара 2014. године), не у односу на валуту у којој је изражен капитал, већ имајући у виду остале одредбе које се односе на основни капитал друштава, и то посебно у односу на минимални износ основног капитала у зависности од форме у којој је привредно друштво основано.

У односу на валуту у којој се исказује основни капитал акционарских друштава, ситуација је другачија, јер су она, сходно члану 592. Закона, била у обавези да до 30. јуна 2012. године, приликом усклађивања акта о оснивању, у том акту наведу и износ новчаног и неновчаног дела основног капитала који је уписан у Централном регистру, с назнаком о укупном износу новчаних и неновчаних улога који су уплаћени, односно унети у друштво, што је оправдано чињеницом да су и Регистар привредних субјеката, као и сама акционарска друштва, ове податке само преузели из Централног регистра.

Припрема и доношење буџета за 2013. годину

У овом тексту доносимо преглед параметара, смерница и ограничења који су од значаја за припрему и доношење буџета за 2013. годину

У припреми буџета на свим нивоима власти, у билансном смислу, највећи значај имају параметри, смернице и ограничења који се у буџетском систему Србије опредељују у следећим документима:

- Закону о буџетском систему – фискална правила;
- Фискалној стратегији за буџетску годину с пројекцијама за наредне две године, коју доноси Влада;
- Закону о буџету Републике Србије – појединим одредбама којима се утврђује извршење буџета Републике Србије, буџета локалне власти, финансијских планова организација социјалног осигурања за буџетску годину;
- Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за буџетску годину и пројекцијама за наредне две године, које доноси министар надлежан за послове финансија у складу са Законом о буџетском систему.

Фискална правила

Законом о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 76/10, 101/10, 101/11 и 93/12) утврђена су фискална правила која се односе на општи ниво државе (односе се на буџет Републике Србије, буџете локалне власти, финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање).

Законом су дефинисана општа и посебна фискална правила.

Општим фискалним правилима одређује се циљни средњорочни фискални дефицит, као и максимални однос дуга према бруто домаћем производу (БДП) с циљем да се обезбеди дугорочна одрживост фискалне политике у Републици Србији. Ова правила постављена су тако да циљни годишњи фискални дефицит износи у средњем року 1% БДП-а, а дуг општег нивоа државе, не укључујући обавезе по основу реституције, највише 45% БДП-а.

Посебна фискална правила обезбеђују да се смањење фискалног дефицита највећим делом оствари преко смањења текућих јавних расхода, а с циљем и да се промени структура јавне потрошње у правцу смањења текућих расхода и повећања јавних инвестиција.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему који је објављен у „Службеном гласнику РС”, број 93/12, посебна фискална правила за плате и пензије, за наредни средњорочни период, утврђена су на следећи начин:

- од априла 2013. године плате и пензије ће се повећати за 2%;
- од октобра 2013. године плате и пензије ускладиће се стопом раста потрошачких цена у претходних шест месеци (очекује се да ово повећање износи 0,5%);
- од априла 2014. године плате и пензије ће се ускладити збиром стопе раста потрошачких цена у претходних шест месеци и половине реалне стопе раста БДП-а у претходној години уколико је тај раст остварен;
- од октобра 2014. године плате и пензије ће се ускладити стопом раста потрошачких цена у претходних шест месеци.

Фискална правила која регулишу кретање пензија и плата примењиваће се и након 2014. године, све док учешће пензија у БДП-у не достигне 10%, а учешће плата 8%.

Фискално правило које се односи на јавне инвестиције дефинисано је тако да приликом израчунавања дефицита нивоа опште државе, у периоду 2012. до 2015. године, расходи и издаци не укључују део

Пројекције за Србију и регионално окружење за 2012. годину и наредни средњорочни период су следеће:

Раст БДП-а (у %)

	2012.	2013.	2014.	2015.
Бугарска	0,8	1,5	2,5	3,5
Румунија	1,5	3,0	3,7	4,0
БиХ	0,0	1,0	2,5	3,5
Црна Гора	0,2	1,5	2,0	2,0
Мађарска	0,0	1,8	2,0	2,3
Хрватска	-0,5	1,0	1,5	2,0
Македонија	2,0	3,2	4,2	4,0
СРБИЈА	-1,0	2,0	3,5	4,0

Инфлација (просек периода у %)

	2012.	2013.	2014.	2015.
Бугарска	2,1	2,3	2,8	3,0
Румунија	2,9	2,3	3,0	3,0
БиХ	2,2	2,1	2,2	2,4
Црна Гора	2,0	1,1	1,3	1,3
Мађарска	5,2	3,5	3,0	3,0
Хрватска	2,2	2,4	2,5	3,0
Македонија	2,0	2,0	2,0	2,0
СРБИЈА	6,8	10,1	4,1	4,6

Бруто дуг државе (% БДП-а)

	2012.	2013.	2014.	2015.
Бугарска	21,3	17,6	16,4	13,0
Румунија	34,2	33,0	31,6	30,2
БиХ	43,4	42,2	40,6	38,9
Црна Гора	48,9	51,1	52,5	54,2
Мађарска	76,3	76,0	75,4	74,3
Хрватска	52,8	55,7	58,3	74,3
Македонија	30,5	29,2	29,8	29,9
СРБИЈА	65,1	65,2	58,7	58,4

Поред наведених параметара које смо дали у поређењу са земљама региона, за планирање прихода и расхода буџета важни су и следећи параметри:

	2012.	2013.	2014.	2015.
Фискални дефицит (% БДП-а)	6,8	3,5	1,9	1,0
Инфлација (крај периода)	11,0	5,5	5,0	4,5

Концепт управљачке одговорности руководилаца корисника јавних средстава у Србији

Потпуна имплементација интегралног система PIFC у оквиру реализације концепта управљачке одговорности у јавном сектору повећала би транспарентност коришћења јавних финансија као и фискалну одговорност корисника јавних средстава, на добробит свих грађана Србије

Деведесетих година 20. века, Европска комисија је развила концепт управљачке одговорности како би у земљама које приступају Европској унији осигурала ефикасније управљање јавним средствима и средствима из претприступних фондова ЕУ. Замисао успостављања и ефикасног функционисања овог концепта лежи у томе да јавна средства или ресурси, а који су стављени на располагање буџетским корисницима, буду максимално искоришћени за реализацију постављених циљева.

Сам концепт управљачке одговорности подразумева да руководиоци корисника јавних средстава сносе одговорност за финансијске, управљачке и програмске надлежности које су им делегиране. У организацији за коју су надлежни, они су одговорни за планирање, програмирање, израду и извршење буџета-финансијског плана, рачуноводство, интерне контроле, извештавање, архивирање, односно одговорни су за утврђивање и реализацију постављених циљева.

Како би се концепт управљачке одговорности руководилаца у јавном сектору даље развијао, Европска комисија је дефинисала и пројектовала интегрални систем PIFC (*Public Internal Financial Control* – интерна финансијска контрола) који подразумева три елемента:

- финансијско управљања и контролу у јавном сектору (*Financial Management Control*, FMC);
- независну организациону јединицу интерне ревизије (*Internal Audit*, IA);
- централну јединицу за хармонизацију при Министарству финансија и привреде (*Central Harmonization Unit*, CHU) која је надлежна за развој, анализу и контролу наведених система.

Интегрални систем PIFC је замишљен и креиран с циљем да руководећој структури у јавном сектору послужи као алатка за одговорно, транспарентно и успешно управљање средствима из буџета у складу с начелима управљачке одговорности, тј. да руководиоци корисника јавних средстава преузму пуну одговорност за утврђивање и закониту реализацију постављених циљева организације којом руководе.

1. Успостављање система интерне финансијске контроле (FMC)

Концепт управљачке одговорности у јавном сектору у Србији правно се регулише 2007. године и повезује се са увођењем система

54/2009) предвиђено је да хармонизацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије обавља Централна јединица за хармонизацију која се образује при Министарству финансија. Поред тога Централна јединица за хармонизацију обавља и следеће послове:

- дефинисање стандарда контроле у складу с међународно признатим стандардима;
- дефинисање заједничких критеријума за организацију и поступање интерне ревизије у јавном сектору и вођење регистра интерних ревизора и повеља интерне ревизије;
- дефинисање методолошких упутстава и приручника за финансијско управљање и контролу;
- организује интерну ревизију код корисника буџетских средстава, за пројекте које суфинансира Европска унија.

CHU израђује програм за стручно образовање и услове и поступак сертификовања, односно полагања испита за стицање професионалног звања овлашћени интерни ревизор у јавном сектору и спроводи обуку руководилаца и запослених у јавном сектору из области финансијског управљања и контроле, у складу с међународно прихваћеним стандардима.

Закључак

Код корисника јавних средстава – директних и индиректних – којима су на управљање поверена средства из буџета уочен је неодговарајући степен и квалитет реализованих циљева што последично доводи до скупе и неефикасне управе.

Укидањем дела фискалних и парафискалних намета, Влада се потрудила да привреди Србије колико-толико олакша пословање, те да је макар мало учини конкурентнијом у домену смањења *индиректних* трошкова.

Одрицањем од дела прихода, држава себи неминовно повећава буџетски дефицит, а то значи и мање пара за државну управу, па нам тек предстоји да видимо какав ће бити ефекат ове мере у пракси. Смањење средстава усмерених у јавни сектор може да смањи дефицит буџета, али неће нужно функционисање система државне управе учинити ефикаснијим. У циљу повећања ефикасности државне управе, изузетно је важно да свака организација из јавног сектора, којој ту обавезу налаже закон, уведе властити систем FMC-а. С друге стране, потпуна имплементација интегралног система PIFC у оквиру реализације концепта управљачке одговорности у јавном сектору повећала би транспарентност јавних финансија и рада и повећала фискалну одговорност корисника јавних средстава. С обзиром на то да је тренутни ниво имплементације наведеног система низак, с разлогом очекујемо да надлежна лица или државни органи у будућности више пажње посвете овом питању за добробит свих грађана Србије.

СТАЊЕ „НА ТЕРЕНУ”

Године 2011, у овој организационој јединици Министарства финансија, према подацима из њиховог Извештаја, било је запослено седам државних службеника, од којих четири у Одсеку за интерну ревизију и три у Одсеку за финансијско управљање и контролу. Према правилнику о успостављању интерне ревизије, организацију и обуку за добијање лиценце овлашћеног интерног ревизора у јавном сектору (CIPA) за целу Србију искључиво спроводе предавачи и ментори запослени у овом државном органу, што доводи до закључка да постојећи капацитети не одговарају тренутним потребама за развојем ових система.

На овом месту ваља напоменути да је законодавац пропустио да регулише и предвиди казнене мере за руководиоце и организације које нису успоставиле FMC и IA. Наш правни систем не предвиђа прекршајну нити било коју другу одговорност руководилаца који не имплементирају наведене системе, а то додатно отежава рад овог државног органа.

Ауторска права у конвенционалном и електронском издаваштву

Убрзани технолошки развој омогућио је да бројна писана ауторска дела у потпуности освоје нове медије и тиме стекну сасвим нове поклонике у овој сфери коришћења. Нове технологије намећу и сасвим нове или донекле модификоване облике ауторскоправне заштите које, ипак, не прихватамо са истом лакоћом као и све друге иновације

Проналаском штампарије у 15. веку, ауторскоправна заштита на писаним делима нашла се на прекретници (штампање и умножавање, а потом и издавања писане речи прераста у привредну делатност). С друге стране, ауторска дела постају доступна широј јавности, чиме примерак књиге добија тржишну вредност. У првој фази, издавачи тог времена су „откупљивали" дела од аутора, а одмах по првом издању сва трећа лица могла су слободно да га користе и умножавају без сагласности носиоца права, као и без плаћања ауторске накнаде.

Ауторска права у издаваштву данас су на савремен начин регулисана како у међународним, тако и у домаћим изворима права. Од домаћих извора то је првенствено Закон о ауторском и сродним правима (у даљем тексту: ЗАСП), док су од међународних извора релевантни:

- Бернска конвенција о заштити књижевних и уметничких дела (1886)
- Универзална конвенција о ауторском праву (1952)
- Споразум о трговинским аспектима права интелектуалне својине – TRIPS (1994)
- WIPO Уговор о ауторском праву (1996) и други.

Како је све наведене међународне правне изворе ратификовала и Србија (односно тада и Црна Гора) закључно са 2003. годином, обавеза законодавца била је да одредбе ових прописа инкорпорира у домаће законе о ауторском и сродним правима, чиме се извршила хармонизација националних законодавстава с међународним позитивним правом у овој области, као и с директивама ЕУ.

Традиционални издавачки уговор

Однос аутора писаног дела и издавача, односно уступање имовинских права на коришћење писаног ауторског дела, регулисан је модалитетима издавачког уговора. Издавачким уговорима преносе се сва или поједина имовинска права, а само уступање права може бити искључивог карактера, односно неискључивог. Правило издавачког уговора јесте да је он у највећем броју случајева искључивог карактера – дакле, право је дато само једном издавачу, за све време важења издавачког уговора.

Уступање имовинских права аутора даље може бити просторно, временски и предметно ограничено, а ништавим се сматра уступање имовинских права за сва будућа дела, као и за још непознате облике искоришћавања дела. Дакле, издавачки уговор може бити ограничен само на одређену територију, за одређени временски период односно конкретно дело (издање). Овим је изражена намера да се заштити иначе неравноправан почетни

PDF датотеке. То даље значи да су ова бесплатна издања доступна свима за коришћење и за читање из меморије рачунара, дакле, када рачунар није повезан с интернетом (изван мреже).

Смисао ових издања свакако је промоција писане речи и електронског издаваштва, донекле и издавање дела која су у „јавном домену" (истекли рокови ауторскоправне заштите за ауторе и преводиоце, 70 година после смрти), или су пак стављена у јавни домен одлуком самих аутора и преводилаца по условима слободног права коришћења (*CC, creative commons*).

Када су у слободној понуди дела која су у активном режиму ауторскоправне заштите, легитимитет ових сајтова заснива се на претходном клирингу односно прибављању сагласности аутора и носилаца ауторских права, односно права на превод, да се дела дистрибуирају најширој јавности без ограничења. За овај бесплатни вид коришћења, ауторска права су, дакле, регулисана с иницијалним издавачем (конвенционалног и/или електронског издања), односно носиоцем веб сајта који нуди неограничен и бесплатни приступ интегралном садржају.

Како раде сајтови за слободно преузимање књига?

Обавезан елемент јесте израда корисничког налога за приступање посредством интернета. Налог отвара корисник као физичко лице, а у неким случајевима постоји могућност давања података и привредног друштва. На основу овог корисничког налога, власници и администратори веб сајта имају обавезу чувања поверљивих података о личности корисника, али и увид у његово кретање по сајту, активност, учесталост, као и право и могућност да му на е-адресу коју је одредио шаљу разне информације, обавештења, занимљивости, али и понуду комерцијалних садржаја односно да га упућују на комерцијалне веб сајтове. Као и у случају друштвених мрежа, кориснички налог подразумева иденфитикациону е-адресу као и лозинку којом се приступа датој интернет адреси и одјављује с ње.

Готово без изузетака, сви веб сајтови овог типа упућују вас да пре чувања електронске књиге преузмете бесплатан наменски софтвер за преузимање електронских књига, који се кликом на одговарајуће дугме преузима, а потом и инсталира на рачунар (*reading fanatic* и други).

Код комерцијалних сајтова, корисник попуњава своју корисничку „корпу" наручених књига и приступа електронском плаћању, баш као у виртуелној продавници. Обе врсте сајтова (комерцијалних и оних за слободно преузимање) свој легитимитет заснивају на поштовању ауторских права и права интелектуалне својине, аутора, носилаца ауторских права, преводилаца и конвенционалних издавача, аутора фотографија, сликовница, као и аутора графичко-ликовног решење корица.

Смешна страна адвокатуре

Адвокат: „Да ли чињеница да сте заборавни утиче на вас?"

Сведок: „Да."

Адвокат: „На који начин утиче?"

Сведок: „Па, заборављам."

Адвокат: „Заборављате? Хмм! А да ли можете да нам дате пример нечега што сте заборавили?"

Стечај и преузимање имовине и обавеза банака

Пренос имовине и обавеза банке у већинском државном власништву на банку преузимаоца може се извршити и по посебној убрзаној и поједностављеној процедури на основу Закона о преузимању имовине и обавеза одређених банака ради очувања стабилности финансијског система Републике Србије

У тексту који следи приказан је поступак административног управљања над банком којој је одузета дозвола за рад, кроз анализу одредаба о преносу имовине и обавеза банке и оснивању банке за посебне намене из Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање („Службени гласник РС”, бр. 61/2005, 116/2008, 91/2010). Осим тога, објашњена су и специјална правила из Закона о преузимању имовине и обавеза одређених банака ради очувања стабилности финансијског система Републике Србије („Службени гласник РС”, број 102/2012) који је ступио на снагу крајем октобра.

Оба закона први пут су примењена у стечају Агробанке, с тим што први важи за све банке (којих у нашој земљи има укупно 33), дакле, без обзира на структуру власништва, а други само за банке у већинском државном власништву, тј. оне у којима Република Србија, односно АП Војводина има директно или индиректно контролно учешће (директно или индиректно власништво над најмање 50% капитала), а чији број није велики, премда неке од њих имају значајан удео у банкарском сектору.

Кључни циљ административног управљања јесте да се Агенцији за осигурање депозита, као администратору банке, остави одређено време како би могла да процени целокупно финансијско стање у банци којој је одузета дозвола за рад и да одлучи о најбољем начину заштите имовине банке и интереса депонената.

Један од значајних института овог поступка јесте **пренос имовине и обавеза банке** под административним управљањем (*purchase and assumption*) на другу банку (банка преузималац) или **банку за посебне намене**, уз обавезу Агенције да у тај пренос укључи све депозите депонената до висине осигураног износа (50.000 евра у динарској противвредности). Пренос имовине и обавеза банке у већинском државном власништву на банку преузимаоца може се извршити и по посебној убрзаној и поједностављеној процедури на основу Закона о преузимању имовине и обавеза одређених банака ради очувања стабилности финансијског система Републике Србије. У случају Агробанке, имовина и обавезе прво су пренете на банку за посебне намене (нова Агробанка), по општим одредбама Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање, да би затим на основу посебних правила из Закона о преузимању имовине и обавеза одређених банака ради очувања стабилности финансијског система Републике Србије, преузимање извршила Поштанска штедионица.

Други битан институт административног управљања јесте **оснивање банке за посебне намене** (*bridge bank*), на одређено време, а ради преноса целокупне или дела имовине и обавеза банке којој је одузета дозвола за рад.

У наставку следе два могућа начина окончања рада банке за посебне намене, и то преносом њене имовине и обавеза на другу банку или прерастањем у

акционари у складу са Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 99/11).

На овај начин заштићена су права мањинских акционара, тако што им је дато право да затраже да банка откупи њихове акције. Поред тога, акционарима банке преносиоца дата су много већа права, тј. право на откуп акција, која им не припадају по општим правилима из Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање, у коме су сврстани у последњи – седми исплатни ред, и којима би се исплатио остатак ликвидационе масе, тек по измирењу свих других поверилаца банке, под условом да преостану средства.

Заштита осигураних и неосигураних депозита

Основна предност новог закона јесте у томе што се преузимањем штите не само осигурани депозити, већ и сви они неосигурани.

Читава припрема око преузимања имовине и обавеза Нове Агробанке (која је имала статус банке за посебне намене) од стране банке Поштанска штедионица трајала је врло кратко, јер је закон усвојен по хитном поступку. Разлог је недеља штедње, која се, већ традиционално, обележава сваке прве недеље у новембру. Због проблема са ликвидношћу у којој се нашла и Нова Агробанка, био би велики проблем исплатити око 120 милиона евра штедње која управо доспева. Доношењем новог закона о преузимању имовине и обавеза проблематичних банака на здраву банку, сви депозити и наплатива потраживања пренети су на Поштанску штедионицу.

Порески третман преузимања и финансијске подршке

Предвиђен је посебан, повољан порески третман преузимања и финансијске подршке, тако што је прописано да се на преузимање не плаћа порез на пренос апсолутних права. Такође, сагласно члану 6. став 1. тачка 1. Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07 и 93/12), **преузимање се не сматра прометом добара и услуга**, а банка преносилац, сагласно члану 32. став 3. поменутог закона, нема обавезу да изврши исправку одбитка претходног пореза. Сагласно члану 21. став 1, тачка 13. Закона о порезима на имовину („Службени гласник РС”, број 26/01, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 – СУС и „Службени гласник РС”, бр. 80/02, 80/02 – др. закон, 135/04, 61/07, 5/09, 101/10, 24/11, 78/11 и 57/12 – УС), **на износ стечен по основу пружања финансијске подршке за преузимање у складу са овим законом не плаћа се порез на наслеђе и поклон**.

Одузимање дозволе за рад и стечај банке преносиоца

Након закључења уговора о преузимању, банка преносилац подноси Народној банци Србије примерак уговора о преузимању и захтев за одузимање дозволе за рад, а ако је основана банка за посебне намене у поступку административног управљања, тада захтев за одузимање дозволе за рад подноси Агенција за осигурање депозита, као оснивач банке за посебне намене. По пријему захтева, Народна банка Србије, на основу тог захтева, доноси решење о одузимању дозволе за рад банци преносиоцу.

Даном доношења решења о одузимању дозволе за рад, Народна банка Србије блокира све рачуне банке преносиоца и тим решењем истовремено изриче меру забране располагања имовином те банке до уписа Агенције као администратора у регистар привредних субјеката. У решењу о одузимању дозволе за рад банци преносиоцу Народна банка Србије именује Агенцију као администратора. По одузимању дозволе за рад банци преносиоцу, Агенција одмах подноси предлог надлежном суду за покретање поступка стечаја те банке. На покретање и спровођење поступка стечаја банке преносиоца примењују се одредбе Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 116/08 и 91/10).

Инклузија у Србији – мит или стварност?

Од запослених у образовно-васпитним установама често се може чути да је инклузија немогућа мисија у нашем образовном систему, па се свима нама и у оквиру ове области пружа прилика да учествујемо у, иначе, омиљеној забави дељења на заговорнике и противнике

Противници инклузије наводе да нисмо обучени да радимо са децом која имају одређене потешкоће, да има много ученика у једном одељењу и да је немогуће посветити се сваком детету на прави начин, те да деца која могу више неће никада доћи на ред ако у одељењу постоје ученици којима треба додатна подршка. Као аргументе наводе и то да су Словенци започели са инклузијом, па су убрзо одустали од те замисли, истичући да инклузија не постоји ни у високоразвијеној Финској на начин како је замишљено да се уводи код нас.

А ту су и они који наводе да ће са идејом да деца са тешкоћама иду у редовну школу, дефектолози остати без посла, да нису извршене одговарајуће припреме редовних основних школа за прихват деце са сметњама у развоју, да јавност није довољно упозната са карактеристикама и проблемима деце са појединим врстама ометености и није извршена довољна сензибилизација свих актера у овом процесу, да није јасно дефинисан проблем потребе, начина и видова пружања додатне подршке деци са сметњама у редовном образовном систему, с обзиром на то да се ради о деци са различитим врстама сметњи.

Заговорници инклузије најчешће истичу како сва деца имају право на школовање без сегрегације, да инклузија доводи до боље припреме за живот у заједници и избегавања негативних ефеката узрокованих искључењем. Осим тога, сматрају да професионалне вештине учитеља напредују као резултат подучавања у инклузивном окружењу и да успешна инклузија помаже деци типичног развоја да развију позитивне ставове према ометеним особама што повећава могућност успостављања социјалних принципа базираних на једнакости.

Постављају се питања око којих тачака се у нашим школама слажу и заговорници и противници инклузије и на који начин би се могли помирити њихови ставови. И да ли би се уопште могли помирити? И чији би то требало да буде интерес?

Тачка сусретања могла би бити у потреби која стоји иза мишљења и једних и других, а то је потреба обе стране **да се пружи најбоље за свако дете**, и да се подржи развој сваког појединачног детета.

Оно у чему се суштински разликују и противници и заговорници инклузије јесте начин на који треба изаћи у сусрет тој потреби.

Терминологија

Да ли постоје деца са посебним потребама? Неки би вероватно рекли да постоје, јер ако детету које не види треба Брајево писмо, зар то није посебна потреба тог детета. Зато је врло важно је да знамо да не постоје деца са посебним потребама, постоје деца са посебним образовним потребама. Што се тиче деце, а и одраслих, сва људска бића имају сличне потребе.

Које су то потребе? Потребе за игром, знањем, љубављу, разумевањем, избором, уважавањем... Оно што нас разликује јесте начин задовољења тих потреба. Начин задовољења потреба за стицањем знања разликоваће се код деце која су слабовида и код деце која добро виде, али

Веровања наставника у вези са инклузивним образовањем

Образовање	Верујем да свако има право на образовање
Учење	Верујем да свако може да учи
Тешкоће у учењу	Верујем да свако може да има тешкоћу у учењу у извесним областима и периодима
Подршка у учењу	Верујем да је сваком потребна подршка у учењу
Одговорност за учење	Школа, наставници, породица и заједница имају примарну одговорност за унапређивање учења, не само ученици
Различитост	Верујем да нас разлике обогаћују
Дискриминација	Верујем у толерантно друштво које отворено прихвата различитост
Почетак и завршетак образовања	Верујем да се учење одвија током целог живота

са ставовима и вредности се стичу социјализацијом, битно утичу на понашање и обично се тешко мењају. За разлику од веровања, уверења су једним делом рационално и емпиријски утемељена и подложна корекцији, под притиском аргумената и искуствених доказа.

Уверења су саставни део личности и тешко се мењају.

Шта траже и желе они који имају посебне образовне потребе?

У свакодневном говору, али и у образовној јавности, врло често се може чути да постоје деца са посебним потребама. Какве су њихове жеље:

- они желе да буду консултовани о свим стварима које се тичу њих, зато што праве консултације значе стварање безбедне и подржавајуће средине која обезбеђује олакшану комуникацију, језик знакова, и помаже онима којима је тешко да се изразе;
- желе да виде рођење детета са сметњама у развоју као догађај који вреди славити;
- желе да дође крај напуштању, одбацивању и чак убијању деце са сметњама у развоју – проблемима који се дешавају, у различитом степену у земљама широм света;
- желе да дође крај смештању деце у институције само зато што су са сметњама;
- желе једнаке шансе да учествују у породичним догађајима, окупљањима у заједници и „нормалним" друштвеним искуствима;
- желе приступ вршњацима
- желе игру, укљученост, без претње искљученошћу, злостављањем, експлоатацијом и насиљем.

Уместо закључка, прича

Пабло Пинеда (1975), глумац и предавач из Шпаније: „Када ми је било шест-седам година професор универзитета питао ме је: *Знаш ли да имаш Даунов синдром?* Одговорио сам потврдно, мада нисам имао појма шта је то. Он је то приметио и почео је да ми објашњава о чему се ради. Када је завршио, уплашено сам му се обратио: *Професоре, да ли сам ја малоуман?* Рекао ми је да нисам. Онда сам га питао: *Хоћу ли моћи да наставим да учим?* Рекао је: *Наравно!* Чим сам стигао кући, мајци сам поставио питање: *Да ли је истина да имам Даунов синдром?* Ту је био и мој брат Педро, студент медицине, који је почео да ми објашњава генетику и тако сам понешто схватио. И поставио сам исто питање: *Могу ли да наставим да учим?* И мама и брат одговорили су истовремено: *Разуме се, зашто да не?* И било ми је лакше. Немам ја никакав „посебан" Даунов синдром. Или га имаш или га немаш, није могуће имати га мање или више. Али, сви ми који га имамо, баш као и они који га немају, различите смо личности, па се, ваљда, не понашамо исто. Нисмо саздани по истом калупу."

ИНГ-ПРО

PROPISI.NET

ОНЛАЈН ПРАВНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

ПРАТИТЕ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА

прописе, судску праксу, правна мишљења, моделе уговора и образаца, електронски часопис, коментаре, калкулаторе камата и судских такси, актуелности...

...у брзој, јединственој и дневно ажурној интернет апликацији, која функционише без икакве инсталације, с међусобно повезаним документима, и са Мејл сервисом, који све промене из области вашег пословања доставља на ваш мејл.

Посетите Правни информациони систем на интернет адреси

WWW.PROPISI.NET

ИНГ-ПРО

20

ГОДИНА С ВАМА

Саобразност робе и право потрошача на рекламацију

Велики број потрошача уопште не зна основна права из „свог" закона, а њихова правна заштита додатно је отежана мањкавостима у нормирању процедуралних питања које су одлика новог Закона о заштити потрошача

Сваки купљени производ (у смислу квалитета, количине и сл.) мора одговарати уговору о продаји који закључују потрошач и трговац (саобразност производа). Осим у Закону о заштити потрошача (даље: ЗЗП), одредбе о саобразности робе срећемо и у Закону о облигационим односима (даље: ЗОО), Општим узансама за промет робом и другим законским и подзаконским прописима.

Проблематици саобразности робе ЗЗП посвећује прилично обимну регулативу, посебну правно-техничку јединицу под називом „Саобразност робе" са пет чланова (чл. 51–55). Те одредбе су претежно императивног карактера.

У првом реду истиче се обавеза трговца да потрошачу испоручи робу саобразну уговору о продаји. Ради утврђивања саобразности робе ЗЗП садржи четири претпоставке, па се у том смислу сматра да је роба саобразна уговору о продаји:

1) ако одговара опису који је дао трговац, односно ако одговара датом узорку или моделу;

2) ако има својства за нарочиту употребу за коју је потрошач набавља, а која је била позната трговцу или му је морала бити позната у време закључења уговора;

3) ако има својства потребна за редовну употребу робе исте врсте;

4) ако по квалитету и функционисању роба одговара ономе што је уобичајено код робе исте врсте и што потрошач од ње основано очекује.

За разлику од ЗЗП-а који се афирмативно изјашњава када је роба саобразна уговору, ЗОО има другачији приступ. Он се изјашњава на негаторан начин, истичући када роба није саобразна уговору о продаји, односно у којим случајевима постоје материјални недостаци купљене робе због њене несаобразности уговору.

Према одредбама члана 479. ЗОО-а, недостатак купљене ствари постоји:

1) ако она нема потребна својства за њену редовну употребу или за промет;

2) ако ствар нема потребна својства за нарочиту употребу, за коју је купац набавља и која је била позната продавцу или му је морала бити позната;

3) ако ствар нема својства и одлике које су изричито или прећутно уговорене, односно прописане;

4) када је продавац купцу предао ствар која није саобразна узорку или моделу.

Проблематика саобразности робе и одговорности продавца за материјалне недостатке робе у регулативи ЗЗП-а и ЗОО-а суштинскије веома слична. Ипак, постоје и одређене разлике што у тумачењу и примени прописа може изазвати потешкоће. Треба приметити да код саобразности робе **ЗЗП инсистира на њеној употребној вредности** (својства за редовну и нарочиту употребу), **док су према ЗОО релевантна и својства робе значајна за промет**.

У случају различитих решења (колизије) прописа у домаћем законодавству предност у примени имају одредбе посебног (специјалног) закона над општим законом. Овде се првенствено примењују одредбе ЗЗП-а, пошто је тај закон специјални према ЗОО као општем закону. У сваком случају, **основна обавеза трговца је**

МАЛО ПОЗНАТИ КОДЕКС

Скрећемо пажњу на још један пропис који предвиђа обавезу привредних субјеката (трговаца) да потрошачу обезбеде једноставан (лако доступан) и ефикасан поступак за подношење и решавање рекламације, а то је Кодекс пословне етике („Сл. гласник РС", број 1/2006). Овај пропис се у пракси неоправдано занемарује, иако је за привредне субјекте његова примена обавезна (велики број правника и не зна да је у Кодексу пословне етике садржана одредба о рекламацији производа).

Одредбама члана 51. Кодекса прописано је да је привредни субјект (трговац) дужан да сарађује са потрошачима у погледу рекламација, предвиђајући лако доступан и ефикасан поступак за њихово подношење и решавање (тачка 7), те да је дужан да уважава личност потрошача и обезбеђује заштиту њихових личних података.

став да у том процесу хармонизације доводимо у колизију (дисхармонизујемо) норме домаћег законодавства, као у претходном случају различитих рокова застарелости у ЗЗП-у и ЗОО-у.

Двогодишњи рок застарелости за несаобразност робе уговору ЗЗП прописује за регуларну (нову) робу. Половна роба има другачији третман, па и у погледу рока застарелости. Код продаје половне робе може се уговорити краћи рок у коме трговац одговара за несаобразност, с тим да закон одређује да тај рок не може бити краћи од једне године.

Приговор (рекламација)

Да би могао да оствари права која закон прописује у случају несаобразности робе уговору, **потрошач је дужан да трговцу упути приговор (рекламацију)**.

По питању заинтересованости потрошача и неких поступака и недоумица које трговци изазивају у пракси, **питање рекламације је једно од најзначајнијих потрошачких питања**.

Иако је претходни ЗЗП био упола краћи од новог ЗЗП-а, интересантно је да **процедуралним питањима везаним за рекламацију, нови ЗЗП посвећује далеко мање одредаба** од свог претходника. То је, заиста, несхватљив потез нашег законодавца.

У чисто процедуралном смислу, нови ЗЗП рекламацији посвећује само једну одредбу (члан 58). Првом реченицом законодавац саопштава да потрошач може да изјави рекламацију трговцу, ради остваривања својих права у случају несаобразности робе уговору. Друга реченица је заправо једина реченица у новом ЗЗП-у која прописује процедуралну обавезу трговца поводом рекламације потрошача. **Трговац је дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од пријема рекламације одговори потрошачу, са изјашњењем о поднетом захтеву и предлогом његовог решавања.** Једна једина процедурална реченица.

Српске потрошаче највише занима коме подносе рекламацију, у ком року, у којој форми, на којем месту, ком лицу итд. О томе се нови ЗЗП не изјашњава. Он једино утврђује рок од 15 дана за одговор трговца на рекламацију потрошача. И том једином одредбом **законодавац повлађује трговцу**. Дао му је двоструко дужи рок (15 дана) за одговор на рекламацију у односу на претходни ЗЗП (8 дана).

Ето, како су наши потрошачи заштићени и упућени у поступак подношења рекламације! Поређења ради, нови ЗЗП уговору о тајмшерингу посвећује чак 13 обимних чланова (са преко 40 обимних ставова). Убеђен сам да преко 90% српских потрошача није ни чуло за уговор о тајмшерингу.

Шта остаје потрошачима и трговцима у овако оскудној нормативи о рекламацији?

Иако се наши званичници (укључујући и законодавца) заклињу у напредак, овде је уочљив приличан „назадак", у смислу поштовања и примењивања одредаба претходног ЗЗП о рекламацији, јер су боље и комплексније од одредаба важећег закона.

Нова правила за парнице у поступку по правним лековима и анализа проблема у примени

Нови Закон о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72 од 28. 9. 2011. године) донео је значајне новине, а његова примена почела је од 1. фебруара 2012. У тексту који следи дајемо преглед најзначајнијих новина у односу на регулисање поступка по редовним и ванредним правним лековима, ради лакшег уочавања новина и уједначавања праксе у њиховој примени

● Жалба против првостепене пресуде којом се физичком лицу налаже исплата потраживања чија главница не прелази износ од 300 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења одлуке односно предузетнику или правном лицу налаже исплата потраживања чија главница не прелази износ од 1.000 евра у динарској противвредности према средњем курсу Народне банке Србије на дан доношења одлуке, не одлаже извршење (**члан 368. ЗПП-а**).

● Жалба не одлаже извршење решења о накнади трошкова поступка који за физичко лице не прелазе износ од 300 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан доношења одлуке, а за предузетника или правно лице износ од 1.000 евра по истом курсу, ако се у пресуди налаже само то (**члан 368. став 2. ЗПП-а**).

● Нема обавезе суда да позива жалиоца да у одређеном року допуни и исправи непотпуну жалбу под условима из члана 103. Закона о парничном поступку (**члан 371. ЗПП-а**).

Напомена: Недовољно указивање на ову одредбу већ је довело до одбачаја жалби у већем броју случајева него раније.

● Непотпуну жалбу првостепени суд одмах одбацује решењем. По изричитом тексту Закона на решење о одбачају није дозвољена жалба (**члан 371. ЗПП-а**).

Напомена: По мишљењу аутора, због одредаба Конвенције о заштити основних људских и мањинских права, жалба на решење којим се одбацује жалба као непотпуна, мора се дозволити, због права на правично суђење које у себи садржи и право на делотворни правни лек.

● Забрањује се изношење у жалби свих материјалноправних приговора (**члан 372. став 2. ЗПП-а**).

Напомена: По ЗПП-у из 2004. године постојала је забрана изношења први пут у жалби само приговора застарелости и компензације, али не и других материјалноправних приговора – приговора недостатка активне легитимације тужиоца и приговора недостатка пасивне легитимације туженог.

● Одбијање суда да одлучује о захтеву за који је надлежан уведено је у тачку 2. као апсолутно битна повреда поступка (**члан 374. став 2. ЗПП-а**).

Напомена: По члану 386. став 3. Закона о парничном поступку, сада се и тачка 2. члана 374. став 2. испитује по службеној дужности.

● Доношење пресуде због изостанка противно одредбама ЗПП-а уведено је као апсолутно битна повреда (**члан 374. став 2. тачка 6. ЗПП-а**).

Захтев за заштиту законитости више није предвиђен као ванредни правни лек.

поступку странке могу да износе нове чињенице и предлажу нове доказе, у складу са одређеним временским оквиром (**члан 432. став 3. ЗПП-а**).

● Решен је редослед одлучивања у случају подношења предлога за понављање поступка, истовремено с ревизијом или после ње, тако што суд решењем одлучује који поступак наставља, а с којим застаје (**члан 434. став 1. ЗПП-а**).

● Решен је редослед одлучивања у случају подношења ревизије после предлога за понављање поступка – суд по правилу застаје с поступком по ревизији до одлучивања по предлогу за понављање поступка, осим ако нађе да постоје озбиљни разлози за другачији редослед поступања (**члан 434. став 2. ЗПП-а**).

● Решење којим се одлучује о редоследу одлучивања у случају да су поднети и ревизија и предлог за понављање поступка, доноси првостепени суд ако предлог за понављање поступка стигне пре него што је предмет поводом ревизије упућен Врховном касационом суду, а ако је стигао по упућивању предмета Врховном касационом суду, надлежан за доношење решења је Врховни касациони суд (**члан 435. став 1. ЗПП-а**).
Напомена: Ради се о решењу којим се управља поступком.

● Решење којим се одлучује о редоследу поступања доноси првостепени суд, осим ако је предмет, у време када ревизија стигне првостепеном суду по предлогу за понављање поступка, већ упућен суду вишег степена, који је тада надлежан за доношење наведеног решења (**члан 435. став 2. ЗПП-а**).
Напомена: Ради се о решењу којим се управља поступком.

● Против наведеног решења није дозвољена жалба (**члан 435. став 3. ЗПП-а**).
Напомена: Ради се о решењу којим се управља поступком.

Примена Закона

● Према прелазним и завршним одредбама Закона (**члан 508**) исти ступа на снагу 1. фебруара 2012. године.

● Даном ступања на снагу наведеног закона престаје да важи Закон о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије”, бр. 125/04 и 111/09).

● Даном ступања на снагу наведеног закона (1. фебруара 2012. године), према изричитим одредбама члана 507. став 2. престаје да важи и члан 203. Породичног закона („Службени гласник Републике Србије”, бр. 18/05).

● Поступци који су започети пре ступања на снагу овог закона (а то значи пре 1. фебруара 2012. године) треба да се спроведу по одредбама Закона о парничном поступку који је до тада важио, односно по Закону објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије”, бр. 125/04 и 111/09.

● Ако се у поступцима који су вођени на наведени начин после ступања на снагу овог Закона пресуда односно решење којим се окончава поступак, укине, и исто буде враћено на поновно суђење, поновни поступак ће се спровести по одредбама новог Закона о парничном поступку.
Напомена: Како Закон у прелазним и завршним одредбама није дефинисао примену у ситуацијама сходне примене ЗПП-а, а што је значајно за све поступке стечаја, поступке извршења и обезбеђења, као и друге поступке у којима је прописана сходна примена Закона о парничном поступку, то је пракса наведено препознала као проблем који се у свакој конкретној ситуацији решава, али је због уједначеног решавања свакако боље самим законом предвидети решење.

Извршење одлука из области породичног права

Новине које доноси Закон о извршењу и обезбеђењу уведене су с циљем да се извршни поступак спроводи што једноставније и ефикасније, уз поштовање права на суђење у разумном року и права на породични живот која су грађанима зајемчена

Закон о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 31/2011 и 99/2011) у посебном одељку регулише област извршења одлука из области породичног права. Новине које доноси тичу се пре свега увођења новог средства извршења, односно затвора као нове мере принуде према извршном дужнику, али и других, веома битних питања. Месна надлежност суда поставља се у шире оквире, јасно се дефинише улога органа старатељства, даје се могућност спровођења извршења и пре него што решење о извршењу буде достављено извршном дужнику, прописује се спровођење извршења према сваком лицу код кога се дете затекне, односно предвиђају се случајеви одступања од начела формалног легалитета, а све у циљу постизања максималне ефикасности ове врсте извршног поступка.

За разлику од Закона о извршном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 125/2004) јасно се дефинише извршење не само судских одлука којима је наложена предаја детета већ и оних судских одлука којима је регулисано одржавање контакта детета и родитеља с којим дете не живи, као и других одлука из области породичног права.

Месна надлежност

Извршење одлука у вези с породичним односима налази се у искључивој надлежности судова опште надлежности, односно основних судова. Извршитељи не могу спроводити ову врсту извршења, осим извршења одлука којима је регулисана обавеза законског издржавања члана породице.

Поред основног суда на чијем подручју се налази пребивалиште, односно боравиште извршног дужника (чл. 3. ЗИО), месно је надлежан и суд на чијем се подручју налази пребивалиште, односно боравиште извршног повериоца, као и суд на чијем се подручју налази дете. Месна надлежност суда алтернативно је постављена, тако да извршни поверилац има право избора коме ће од наведених судова поднети предлог за извршење. Суд коме је поднет предлог за извршење надлежан је и за одлучивање о предлогу, односно одређивање извршења и за спровођење извршења. Суд може одлучити да спровођење појединих извршних радњи повери суду који није надлежан за спровођење извршења.

Осим суда који је одредио извршење, спровођење извршења предузеће суд на чијем се подручју дете затекне. Он то може учинити по службеној дужности или на захтев странке. На овај начин уводи се тзв. летеће извршење, што омогућава брзо реаговање суда у ситуацијама када дужник бежањем скрива дете, односно када у тој намери мења боравиште. Чим дође до сазнања да се дете које треба одузети налази на његовом подручју, суд је дужан да предузме извршну радњу одузимања детета, односно приступи спровођењу извршења.

Начин извршења

У судској пракси било је извесних дилема око могућности доношења решења о извршењу о предаји детета на основу одлуке којом се оно поверава једном родитељу и постојала

тражити извршење. Као мера заштите од насиља у породици могу се изрећи забрана даљег узнемиравања лица – жртве породичног насиља, забрана приласка лицу – жртви породичног насиља на одређеној удаљености, налог за исељење лица које врши породично насиље или налог за усељење лица – жртве породичног насиља.

Извршење ради заштите од насиља у породици извршава се на различите начине, у зависности од врсте обавезе извршног дужника која произлази из извршне исправе. Извршење судских одлука којима су изречене мере заштите од насиља у породици – забране лицу које врши насиље да даље узнемирава жртву насиља, као и забране том лицу да прилази жртви насиља на одређеној удаљености – спроводи се по одредбама Закона које регулишу начин извршења обавезе на чињење, нечињење или трпљење, односно обавезе коју може извршити само извршни дужник, а које као средство извршења предвиђају изрицање новчане казне. Извршење судске одлуке којом је лицу које врши насиље изречена мера заштите од насиља у породици – исељење из породичне куће или стана, односно којом је наложено усељење жртве насиља – спроводи се по одредбама Закона које регулишу извршење ради испражњења и предаје непокретности. У овим поступцима суд је дужан да поступа нарочито хитно, као и да, по потреби, успостави координиран рад са осталим државним органима.

Када је у питању извршење судских одлука којим је уређена висина законског издржавања члана породице, извршење се спроводи по одредбама Закона које регулишу извршење ради остварења новчаног потраживања извршног повериоца. Важно је напоменути да извршење ради намирења новчаног потраживања на име законског издржавања члана породице може спроводити и извршитељ. У питању је изузетак од правила да је извршење одлука у вези с породичним односима у искључивој надлежности суда. Увођење овог изузетка је оправдано, јер се у овом случају извршење спроводи ради наплате новчаног потраживања извршног повериоца.

Када је судском одлуком извршни дужник обавезан да на име законског издржавања свог малолетног детета одређени новчани износ исплаћује законском заступнику малолетног детета, предлог за извршење подноси законски заступник у име малолетног детета, јер је у овом случају дете извршни поверилац.

Предлог за извршење свих одлука у вези с породичним односима може поднети и орган старатељства.

Закључак

Имајући у виду деликатност и сложеност проблематике која се намеће у овим поступцима, сасвим је очигледан закључак да се овим поступцима морају бавити судије са специјализацијом за поступање у области породичног права. У прилог томе говори и став Европског суда за људска права према коме је извршни поступак саставни део суђења, па се обавеза да у области породичног права могу судити само судије са посебним знањима из ове области, установљена Породичним законом, мора испоштовати и у извршном поступку.

На крају треба напоменути да нови Закон представља и вид општих мера које је Србија дужна да предузме у извршавању пресуда Европског суда за људска права, а које цени Комитет министара Савета Европе.

Од правилне примене новог Закона зависиће и оцена Комитета министара СЕ о резултатима, односно успешности општих мера, што треба имати у виду у пракси.

Све напред наведене новине које доноси Закон о извршењу и обезбеђењу треба да допринесу да се извршни поступак једноставније и ефикасније спроводи у циљу поштовања права на суђење у разумном року и права на породични живот која су грађанима зајемчена Уставом РС и Европском конвенцијом о основним људским правима. Да ли ће се наведени циљ и остварити, показаће будућа примена новог Закона.

Испуњеност урбанистичких услова у поступку легализације

Изменама Закона о планирању и изградњи предвиђене су олакшице које се односе на урбанистичке услове у поступку легализације, па су и оне, уз бројне погодности о којима смо раније писали, отворили пут за легализацију великог броја објеката

Легализација бесправно изграђених објеката као институт нашег позитивног права, до тада непознат у законским решењима европских држава, настао је током деведесетих година прошлог века из потребе да се фактичко стање усагласи с правним и представља могућност накнадног издавања грађевинске и употребне дозволе за објекте који су већ изграђени и приведени намени.

У текстовима које смо у оквиру ове рубрике објавили у септембарском и октобарском броју посебно смо се бавили накнадом за уређење грађевинског земљишта и решавањем имовинскоправних односа у поступку легализације бесправно изграђених објеката и најавили да ће тежиште закључног текста из овог серијала бити на испуњавању урбанистичких услова у овом поступку.

Наиме, чланом 187. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, број 72/09, 81/09 – исправка) било је прописано да се за објекте изграђене, односно реконструисане или дограђене без грађевинске дозволе не може накнадно издати грађевинска дозвола ако је објекат:

1. изграђен, односно реконструисан на земљишту неповољном за грађење (клизишта, мочварно тло и сл.);

2. изграђен, односно реконструисан од материјала који не обезбеђује трајност и сигурност објекта;

3. изграђен на површинама јавне намене, односно земљишту планираном за уређење или изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес, у складу са посебним законом;

4. изграђен, односно реконструисан у зони заштите природног или културног добра;

5. изграђен, односно реконструисан с намером која је у супротности с претежном наменом у тој зони;

6. изграђен, односно реконструисан на удаљености од суседног објекта која је мања од удаљености прописане одредбама Правилника о општим условима о парцелацији и изградњи и садржини, условима и поступку издавања акта о урбанистичким условима за објекте за које одобрење за изградњу издаје општинска, односно градска управа („Службени гласник РС”, број 75/03) које се односе на међусобну удаљеност објеката;

7. изграђен, односно реконструисан тако да је висина објекта већа од висине прописане одредбама Правилника о општим условима о парцелацији и изградњи и садржини, условима и поступку издавања акта о урбанистичким условима за објекте за које одобрење за изградњу издаје општинска, односно градска управа („Службени гласник РС”, број 75/03) које се односе на висину објекта.

Законодавац је, међутим, већ тада **предвидео 3 изузетка**.

У случају објекта из тачке 3) било је прописано да ће надлежни орган накнадно издати грађевинску и употребну дозволу за изграђен или реконструисан објекат јавне намене, ако је тај објекат у функцији јавне намене.

Даље, у случајевима из тач. 6) и 7) било је прописано да ће надлежни орган накнадно издати грађевинску и употребну дозволу, ако подносилац

извештајима урађеним од стране овлашћених привредних друштава или других правних лица.

Извештај о стању постојеће инфраструктурне мреже садржи начин прикључења с доказом о испуњености услова издатих од надлежних организација, односно других привредних друштава или правних лица.

Графички део пројекта изведеног објекта садржи ситуационо решење, основе темеља, основе свих нивоа и крова, карактеристичне пресеке и све изгледе објекта.

Ситуационо решење израђује се у складу са Законом о планирању и изградњи и Правилником, а према поступку који смо већ изложили.

У свим случајевима у којима то прописује Закон о заштити од пожара, као саставни део пројекта изведеног објекта, потребно је прибавити сагласност Министарства унутрашњих послова Републике Србије – Сектора за ванредне ситуације, управе за ванредне ситуације на предметни пројекат.

За помоћне објекте – гараже, оставе, бунари, септичке јаме, цистерне за воду и сл. (члан 190. Закона о планирању и изградњи и члан 18. Правилника о критеријумима за умањење накнаде за уређивање грађевинског земљишта у поступку легализације и о условима и начину легализације објеката), **подноси се следећа техничка документација**:

1. Фотографије помоћног објекта

2. Скица објекта која садржи:

- димензије објекта с котама;
- приказ отвора на објекту;
- површину објекта;
- податке о материјалу од кога је објекат изграђен;
- податак о положају објекта у односу на главни објекат и суседне објекте.

За истинитост података одговара лице које је скицу сачинило (овлашћено лице уписано у регистар за обављање послова премера).

На крају, посебно треба подвући да када се у поступку легализације прилаже технички извештај, Записник о извршеном вештачењу о техничкој исправности и испуњености услова за употребу објекта или пројекат изведеног објекта за који је потребно прибавити сагласност МУП-а РС – Сектора за ванредне ситуације, Управе за ванредне ситуације, а иста није прибављена, онда орган надлежан за упис права својине у јавни регистар о евиденцији непокретности и правима на њима, приликом уписа објекта ставља забележбу да с обзиром на минималну техничку документацију која се прилаже уз захтев, Република Србија не одговара за стабилност и сигурност објекта.

Из судских списа

Упозорава судија сведока да може да ускрати давање исказа уколико је близак сродник окривљенога, а сведок на то, брже-боље, каже:

„Па, господине судија, не могу онда дати исказ. Ми смо род!"

Гледајући га помало сумњичаво судија га упита: „А како сте ви то род са окривљеним?"

„Па веома близак род!", узвраћа сведок.

„Па како, објасните нам то", судија постаје већ помало нервозан.

А сведок ће на то, лежерним гласом: „Е па, господине судија, видите, овако стоје ствари: окривљени је од моје кума Јеке, па њезине секе, ручног девера рођени пасторак."

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 6. Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 3 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (57.733 × 3 = 173.199)	Не опорезује се до износа троструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (57.733 × 3 = 173.199 дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до 15.487 динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до 3.098 дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 5. Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2. Закона о раду)	Неопорезиво до 1.859 дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	Најмање у висини утврђеној посебним прописима (члан 118. тачка 3. Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС”, бр. 86/07)
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба (одељак IV Програма за решавање вишка запослених...) („Сл. гласник РС", бр. 64/2005... 6/2012)	Десет просечних зарада у Републици (тренутно, 577.330 дин.) за запослене који имају више од 10 година стажа осигурања, или у висини динарске противвредности 100 евра по години стажа осигурања	Не опорезује се до износа из претходне колоне, а за лица старија од 50 година живота – без ограничења износа
Стимулативне отпремнине при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

Календар догађаја...

ДЕЦЕМБАР 2012.	**Радионица: Стечајни поступак у пракси**, Регионална привредна комора Нови Сад
8. ДЕЦЕМБАР	**Информативно-инструктивни семинар: Примена ЗПП-а, проблеми у пракси и предлози измена**, Регионална привредна комора Нови Сад
12–17. ДЕЦЕМБАР	**Копаоничка школа природног права, 25. јубиларни сусрет са општом темом *Право и морал***, Удружење правника Србије, Копаоник
13–14. ДЕЦЕМБАР	**Дводневни семинар: Успешни модели платних структура и мерења учинка запослених**, Привредна комора Београда
17. ДЕЦЕМБАР 2012.	**Једнодневни семинар: Међународно пребијање дуговања и потраживања по основу реализованог спољнотрговинског посла**, Привредна комора Београда

Корисни модели правних аката

Уговор о закупу пословног простора (на одређено време)

Уговорне стране:

1. _____
(*пословно име, седиште, матични број, ПИБ и име лица овлашћеног за заступање правног лица*), као закуподавац (у даљем тексту: Закуподавац) с једне стране, и

2. _____
(*пословно име, седиште, матични број, ПИБ и име лица овлашћеног за заступање правног лица*), као закупац (у даљем тексту: Закупац) с друге стране

сагласиле су се да дана _____ . године закључе овај уговор како следи:

Члан 1.

Закуподавац даје у закуп Закупцу пословни простор који је његово власништво, а састоји се од следећих просторија: канцеларије број _____ у приземљу пословне зграде у улици _____ у _____, укупне површине _____ m^2.

Просторије из става 1. овог члана издају се у виђеном стању.
Поред просторија из става 1. овог члана, Закупац има право да користи заједничке просторије, уређаје и услуге у згради и то: заједнички улаз, заједнички ходник, санитарни простор, кафе кухињу и факс.

Члан 2.

Закупац ће пословне просторије из члана 1. овог уговора користити искључиво за обављање своје пословне делатности и то: Трговина на велико и мало (текстилом).
Начин коришћења пословног простора представља битан елеменат уговора и супротно поступање повлачи аутоматски раскид уговора о закупу с отказним роком од 30 дана од дана почетка ненаменског коришћења пословног простора, односно од дана када Закупац престане да обавља делатност из става 1. овог члана.
Закупац може променити намену коришћења пословних просторија само уз претходну писмену сагласност Закуподавца.
Закупац не може закупљени пословни простор или његов део дати другоме у подзакуп.

наставак на следећој страни

Предлог за извршење на основу извршне исправе (ради одржавања личних односа са дететом)

_____ суд у _____

Извршни поверилац: _____ из _____, ул. _____ бр. _____, кога заступа _____ из _____, ул. _____ бр. _____.

Извршни дужник: _____ из _____, ул. _____ бр. _____.

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗВРШЕЊЕ НА ОСНОВУ ИЗВРШНЕ ИСПРАВЕ

Правоснажном пресудом _____ суда у _____ бр. П. _____ од _____ године, уређен је модел одржавања контакта извршног повериоца са малолетним дететом _____, тако што је одређено да ће извршни поверилац одржавати личне односе са дететом на следећи начин _____.

Доказ: пресуда _____ суда у _____ бр. П. _____ од _____ године.

Како извршни дужник не омогућава извршном повериоцу одржавање контакта са малолетним дететом и одбија да извршном повериоцу преда дете ради одржавања личних односа у терминима одређеним правноснажном пресудом, то извршни поверилац предлаже да суд донесе

РЕШЕЊЕ О ИЗВРШЕЊУ

На основу правоснажне пресуде _____ суда у _____ бр. П. _____ од _____ године **ОДРЕЂУЈЕ СЕ ИЗВРШЕЊЕ** према извршном дужнику _____ из _____, ул. _____ бр. _____ **ради одржавања личних односа са дететом**, па се **НАЛАЖЕ** извршном дужнику да одмах по пријему преписа овог решења омогући извршном повериоцу одржавање личних односа са дететом на тај начин што ће извршном повериоцу предавати дете у време и на начин одређен правноснажном пресудом и то _____.

Ради наплате новчаног потраживања извршног повериоца на име трошкова извршног поступка по одмерењу суда, **ОДРЕЂУЈЕ СЕ ИЗВРШЕЊЕ пописом, проценом и продајом покретних ствари** извршног дужника и намирењем извршног повериоца из износа добијеног продајом ствари.

_____

Извршни поверилац

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

БУЏЕТИ

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

ОБРАЗОВАЊЕ

ЕВРОПСКО ПРАВО

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ